

Anu Osvan osallistuminen hankkeeseen. Teoksen kuvituksessa on käytetty hänen paikan päällä ottamiaan valokuvia.

Olellaisen osan teoksen aninista muodostaa Juha Kantasen johtaman geneetikiryhmän tutkimuksiin perustuva katsaus maatiAISlehmän genetiikkaan. Kirjoittajat käsittelevät tiiviisti nautojen kesyyntymisen historiaa ja sen aikana tapahtunutta eri kantojen geneettistä erilaistumista. *Sakha ynaga*, Jakutian maatiAISlehmä, osoittautuu ryhmän tekemien tutkimusten perusteella geneettisesti omanlaatuiseksi kannaksi, jolla on sukulaisuutta sekä sisäaasialaisiin että Lähi-Idän ja Euroopan läntisiin kantoihin. Tutkijat toteavat, että jakutialaisen lehmän geneettinen omalaatuisuus on tulosta pitkäaikaisesta maantieteellisestä ja geneettisestä isolaatiosta. Olisi tosin kiinnostavaa lukea myös tutkijoiden vaikkakin vain epävarma arvaus siitä, kuinka pitkäaikaista isolaatiota eriytyminen on edellyttänyt.

Valitettavasti tämän sisällöltään tavattoman kiinnostavan teoksen toimitustyö on jäänyt puolinaiseksi. Minua ärsyttää erityisesti tutkimusalueen kuvauksen puutteellisuus. Tutkijat toteavat jo johdannossa, että hankkeen varsinaisen kohde oli Pohjois-Jakutiassa sijaitseva Eveno-Bytantayn alue, mutta alueen kartta on piilotettu teoksen neljänteen lukuun. Aluetta kuvatessaan neljännen luvun kirjoittajat toistavat useaan kertaan sellaista paikannimistöä, jota ei ole merkitty karttaan (kuten ”Sakkyryr”). Lisäksi kartasta puuttuu mittakaava.

Toinen ärsyyntymisen aihe on Jakutian ympäristöolojen kuvauksen vajavaisuus. Kun teos käsittelee jakuuttien ja heidän kotieläintensä välisen symbioosin ekologisia ehtoja, kaipaaisiin teoksen ehdottomasti kuvausta tutkimusalueen hallitsevista maas-

totyypeistä. Tästä en huomannut teoksessa sanottavan sanaakaan. Lukijan on yleistietämyksensä sekä Anu Osvan kuvissa näkyvien taustamaisemien avulla pääteltävä, että vuoristot ovat jyrkkiä ja paljaita, alarinteiden metsät ovat lehtikuusivaltaista metsätundraa, ja jokialankojen niittyjä reunustavat matalia lehtipuita (koivuja ja leppiä) kasvavat pensastovyöt.

Teoksen luettavaa haittaa myös lukujen välinen päällekkäisyys. Antropologinen luku ja Jakutian historiaa koskeva luku esimerkiksi sisältävät samaa historiallista kehitystä kuvaavia tietoja, jotka olisi ollut luontevaa käsitellä yhdessä. Teoksen tutkimuksellista merkitystä taas vähentää se, että tutkijat eivät kuvaa lainkaan varsinaista tutkimusaineistoaan, vaikka nykytilannetta kuvaavat luvut perustuvat olennaisesti haastatteluaineistojen lainauksiin. Soini ja Partanen esimerkiksi esittelevät luvussaan mm. sitä, ”millaisia merkityksiä eri toimijat kylissä ja Jakutian pääkaupungissa kiinnittävät karjaan ja karjanhoitoon” mutta eivät sanallakaan täsmennä, keitä nämä

toimijat olivat, miten tutkijat heidät löysivät haastateltavikseen, ja millaisia haastattelut olivat.

Kustantajalle eli Suomalaiselle tiedeakatemialle haluan myös antaa vihjeen: Jos tiedeakatemian julkaisusarjalla halutaan olevan kansainvälistä merkitystä (ja miksei haluttaisi: ovathan sen julkaisut pääosin muun kuin suomenkielisiä!), sen ulkoasu pitää uudistaa. Anu Osvan kuvista huolimatta *Sakha Ynaga* -julkaisu on ulkoasultaan kuin minkä tahansa akateemisen laitoksen harmaan sarjan läpyskä, jonka teksti ja taulukot on mäiskitty sivuille siihen järjestykseen minkä jokin tavanomainen, mitä mielikuvituksettomin taitto-ohjelma määrää.

Tiiviinä ja viimeisteltyinä *Sakha Ynaga* -teos olisi voinut muodostua kansainvälisesti merkittäväksi kestäväen toimeentulon sosiaalis-taloudellisten ehtojen erittelyksi. Jakutia on sitä paitsi monista eri syistä kansainvälisesti kiinnostava ja tärkeä alue. Pelkään, että tämä tavoite jää julkaisun kehnon viimeistelyn vuoksi toteutumatta.

Yrjö Haila

Sukupuolistunut väkivalta Venäjällä

Janet Elise Johnson: *Gender Violence in Russia. The Politics of Feminist Intervention*. Bloomington: Indiana University Press, 2009. 230 s.

”Jos mies lyö, se tarkoittaa että hän rakastaa”, toteaa venäläinen sanonta. Naisiin kohdistuva väkivalta oli maassa pitkään aihe, josta vaiettiin ja jota normalisoitiin edellä mainitun kaltaisin sutkauksin. Neuvostoliiton aikana viranomaiset tosin käsitelivät perhe- ja lähisuhdeväkivaltatapauksia ”huliganismina”, jopa niin että niiden osuus kaikista tämän käsitteen piirissä tuomituista rikoksista oli erään arvion mukaan 40 %. 1990-luvulle tultaessa ja yksityis-

elämän rajojen tiukentuessa kodeissa tapahtuvaan väkivaltaan ei enää puututtu edes huliganismina. Viranomaiset torjuivat väkivaltaa kokeneiden naisten avunpyynnöt todeten, että perheasiat on ratkottava kotona, ja syyttivät usein perhe- ja lähisuhdeväkivallan – tai esimerkiksi raiskauksen – uhreja provosoimisesta.

Yhdysvaltalaisen politiikan-tutkijan ja feministin Janet Elise Johnsonin laajaan ja paneutuvaan kenttätöyöhön perustuva tutkimus käsittelee sukupuolistunutta väkivaltaa. Aihe nousi 1990-luvulla lisääntyneen globaalin kiinnostuksen ja kampanjoinnin myötä myös Venäjällä yhdeksi uudelleen järjestäytyvän naisliikkeen pää-

teemaksi. Venäläiset naistoimijat liittyivät maailmanlaajuiseen naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen rintamaan, kehystivät ongelman naisten ihmisoikeuksien loukkaukseksi ja ryhtyivät tekemään tiivistä ja innostunutta transnationaalista yhteistyötä länsimaisten feministien kanssa.

Sukupuolistuneen väkivallan vastaiseen työhön alkoi virrata lännestä rahoitusta. Kansainväliset avustusjärjestöt ja säätiöt halusivat kanavoida tukensa demokratiakehitykseen ja kansalaisyhteiskunnan voimistamiseen, ja tämä naisten organisoitumisen ja alhaalta ylös tapahtuvan poliittisen vaikuttamisen teema muodostui yhdeksi rahoittajien suosikiksi. Usko sosiaaliseen muutokseen ja naisten ihmisoikeuksien parempaan toteutumiseen oli vahva ja odotukset korkealla – odotukset, joista osan voi vuodesta 2010 käsin arvioida toteutuneen, osan jääneen toteutumatta.

Johnson lähestyy aihetta transnationaalien yhteistyön näkökulmasta ja kysyy, onko kansainvälisillä interventioilla ja maan ulkopuolelta tulevalle rahoituksella mahdollista saada aikaan muutoksia naisten asemassa. Mitä tapahtuu, kun länsimaiset toimijat kiinnittävät huomion ongelmaan, jonka Venäjän kaltainen valtio itse sivuuttaa? Millaiset interventiot ovat toimivimpia? Kysymysten merkittävyyden perustelevat Johnsonin läpikäymät numerot: pelkästään yhdysvaltalaiset rahoittajat olivat vuoteen 2006 mennessä investoineet venäläisten järjestöjen tekemään väkivalta-työhön yli kymmenen miljoonaa dollaria.

Pienille järjestöille ja vapaaehtoisen aktivismin ympärille rakentuneille naisryhmille 1990-luvun alkupuolella käynnistyneellä tuella oli tavattoman suuri merkitys. Vuoteen 2004 mennessä Venäjällä toimi Johnsonin arvion mukaan noin 200 uutta järjestöä, joista useimmat

ylläpitivät auttavaa puhelinta väkivaltaa kokeneille naisille, jotkut tarjosivat turvakotipalveluita ja monet tekivät yhteiskunnallista muutustyötä Maantieteellisesti kriisikeskusten verkosto kattoi jo kaksi kolmasosaa Venäjän federaation alueista. Vuoden 2006 jälkeen, jolloin kansainvälinen rahoitus käytännössä kuivui kokoon rahoittajien kiinnostuksen kohdistuessa uusiin aiheisiin ja uusille alueille, monet kansalaisjärjestöjen ylläpitämät kriisikeskukset ovat tosin joutuneet karsimaan toimintaansa tai jopa sulkemaan ovensa.

Vastataksaan asettamiinsa kysymyksiin Johnson vertailee erilaisia sukupuolistuneeseen väkivaltaan liittyneitä poliittisia interventioita Venäjällä lähtien liikkeelle 1990-luvun alkuvuosista ja ulottaen analyysinsä aina 2000-luvun puoliväliin. Tutkimus perustuu lukuisissa Venäjän suurkaupungeissa tehtyyn kenttätöyöhön ja useiden tutkimusmenetelmien yhdistämiseen. Osallistuvaan havainnointiin ja haastatteluihin perustuvan kenttätöyöaineiston lisäksi Johnson on käynyt systemaattisesti tekstianalyysin keinoin läpi muun muassa kriisikeskusten, transnationaalien feministitoimijoiden ja ihmisoikeustarkkailijoiden tuottamia materiaaleja sekä media-aineistoa. Yhtä osaa tutkimuksestaan Johnson kutsuu ”ei-alueelliseksi etnografiaksi” (*detrterritorialized ethnography*), jossa hän havainnoi globaalien organisaatioiden, kuten EU:n ja YK:n aiheeseen liittyvää toimintaa.

Johnson jakaa kirjansa kolmeen osaan, jotka käsittelevät seksuaalisen väkivallan (*sexual assault*), perhe- ja lähisuhdeväkivallan (*domestic violence*) sekä naiskaupan (*trafficking in women*) vastaista aktivismia. Kunkin osalta hän käy omassa luvussaan perusteellisesti läpi intervention lähtökohdat, toimintamuodot ja vaikutukset.

Seksuaalinen väkivalta käsittelee Johnsonin analyysissä erilaiset tuttujen tai tuntemattomien tekijöiden aikuisiin naisiin kohdistamat seksuaalisen väkivallan muodot seksuaalisesta häirinnästä raiskauksiin. Naisjärjestöjen toiminta ongelman ympärillä kiteytyy perinteiseen *blame and shame*-strategiaan, jossa epäkohdita tuodaan julkisuuteen ja viranomaisia ja lainsäättäjiä vaaditaan toimimaan muutoksen aikaansaamiseksi vedoten muun muassa kansainvälisiin sopimuksiin.

Johnsonin arvion mukaan kampanjointi jäi aktiivisen ja työtelään, feministeiksi itsensä identifioivan aktivistien joukon piiriin, eikä massoja pystytty puhuttelemaan riittävästi. 1990-luvun alkuvuosina media kirjoitti jonkin verran raiskauksista yleensä, mutta kiinnostus hiipui pian. Treffeillä, seurustelusuhteissa ja avioliitossa tapahtuvia raiskauksia käsittelevät rivit Johnsonin media-analyysitaulukossa koostuvat pyöreistä nolista: tämä aihe näyttää olleen liian vaikea julkiseen keskusteluun. Venäläisten suhtautumisesta raiskauksiin on vain vähän tutkimustietoa. Johnson viittaa Moskovan valtionyliopistossa toteutettuun naiseen kohdistuvaa parisuhdeväkivaltaa käsittelevään kyselytutkimukseen, jossa yli puolet vastaajista piti raiskausta avioliitossa lähtökohtaisesti mahdottomana.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastaisessa kampanjoinnissa tulokset olivat näkyvämpiä. Kymmenessä vuodessa aktivistit olivat kehittäneet maanlaajuisen kriisikeskusten verkoston, ja myös julkinen sektori oli alkanut perustaa omia kriisikeskuksiaan ja -osastojaan. Ihmisten tietoisuus ongelmasta lisääntyi merkittävästi. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa koskevaa federatiivista lainsäädäntöä ei saatu aikaan, mutta alueellisia lakeja aiheesta hyväksyttiin. Johnson pitää yhteinä menestyksen mahdollistajana

sitä, että edellä kuvattuun *blame and shame* -strategiaan lisättiin huomattavaa taloudellista apua. Lisäksi paikalliset aktivistit onnistuivat tulkitsemaan kohdeongelman muotoon, joka puhutteli venäläisiä: usein tämä tarkoitti naisiin kohdistuvan väkivallan kehystämistä äitiydellä ja lapsen edun tarkastelemisella.

Naiskaupan vastaisessa taistelussa edellä kuvattuihin vaikuttamisen muotoihin yhdistettiin vielä korkean tason poliittinen lobbaus ja kansainvälinen painostus, jota toteutettiin muun muassa diplomatian keinoin ja jopa talouspakotteilla uhaten. Osin vaikuttamista tehtiin kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n kautta. Tuloksia voi pitää siinä suhteessa hyvinä, että Venäjä hyväksyi naiskaupan kriminalisoivan lain vuonna 2005. Ensimmäisenä sukupuolistuneeseen väkivaltaan liittyvänä federaatiotason lakiuudistuksena se oli merkittävä saavutus, vaikkei sisältänytkaan kaikkia feministien toivomia kohtia naiskaupan ehkäisemisestä ja palveluista uhreille. Kirjoittaja nimeää lakiuudistuksen *pseudo-feministiseksi* ja arvioi lainsäädännön käytännön vaikutukset pieniksi: oikeustapauksia on ollut vain vähän, ja useimmiten uhrin välttävät viimeiseen saakka yhteyttä viranomaisiin. Johnsonin mukaan laki ja sen soveltaminen eivät kyseenalaista sukupuolihierarkioita vaan ennemminkin vahvistavat uustraditionalistisia sukupuolirooleja. Julkisen huomion kiinnittäminen ihmiskaupaan on johtanut myös odottamattomiin seurauksiin, kuten venäläislasten Yhdysvaltoihin suuntautuvan adoption vaikeutumiseen.

Johnsonin analyysi käsittelee Venäjää, mutta se toimii myös yleisempänä tapausesimerkkinä tarkasteltaessa, minkälaiset juurtumisen mahdollisuudet globaaleilla feministisillä interventioilla on. Laajaan kenttätööhön ja määrällisiin indikaattoreihin

perustuen tutkija tekee johtopäätöksen, että melko lyhyelläkin – tässä tapauksessa runsaat kymmenen vuotta kestäneellä – interventiolla voidaan saada aikaan varsin syvälinen muutos naisten elämäntilanteeseen ja tasa-arvon toteutumiseen. Johnson pitää merkittävänä, että nämä tulokset olivat mahdollisia jopa Venäjällä, jossa suhtautuminen kansainväliseen feminismiin on varsin torjuvaa ja aloitteiden juurtumista olisi siinä mielessä voinut pitää epätodennäköisenä.

Edellä esitellyissä kolmessa tapauksessa – perhe- ja lähisuhdeväkivallassa, seksuaalisessa väkivallassa ja naiskaupassa – saatiin melko erilaisia tuloksia. Yksi kirjoittajan keskeisistä johtopäätöksistä on, että pelkkä transnationaali yhteistyö, monitorointi ja *blame and shame* -tyyppinen epäkohtien julkiseen esittämiseen perustuva keskustelun herättelemineen on tuloksiltaan laimaa: se saattaa johtaa lähinnä pinnallisiin ja mahdollisesti väliaikaisiksi jääviin muutoksiin. Rohkaisevampi tutkimustulos on se, että suuremmalla rahoituksella, paikallisten ja kansainvälisten aktivistien tiiviillä yhteistyöllä ja hyvien käytäntöjen kehittämisellä voidaan saavuttaa haluttuja globaaleja feministisiä tavoitteita.

Yhteenvedossa tutkija listaa tekemänsä vertailevan analyysin perusteella menestystekijöitä, jotka mahdollistivat sukupuolistuneen väkivallan vastaisen kampanjoinnin verrattain hyvät tulokset Venäjällä. Ensimmäisenä onnistumisen edellytyksenä hän pitää sitä, että rahoitus suunnattiin aiheeseen, jota kohtaan oli aitoa paikallista kiinnostusta. Aihe ei ollut vain kansainvälisten järjestöjen ja lahjoittajien määrittelemä, vaan sukupuolistunut väkivalta oli venäläisten feministien huolenaiheena jo ennen kansainvälisen intervention alkua.

Toiseksi, Johnson korostaa, että kansainväliset ja paikalliset

aktivistit suunnittelivat ja toteuttivat intervention yhdessä, ja se oli siten riittävän hyvin sopeutettu ja tulkittu paikalliseen todellisuuteen. Kolmantena menestystekijänä kirjoittaja listaa sen, että rahoitus jatkui yli vuosikymmenen ajan: projektit olivat riittävän pitkiä kantaakseen hedelmää. Tässä kohdin kirjoittajan olisi tosin toivonut vielä palaavan käsittelemään kriittisesti sitä, että kansainvälisen rahoituksen tyrehtyttyä monet järjestöistä ajautuivat rahoitusvaikeuksiin. Tutkimukset ovat osoittaneet, että julkisella sektorilla toimivat sosiaalikeskusten kriisiosastot eivät kaikilta osin jaa samaa arvopohjaa ja patriarkaalisen sukupuolijärjestyksen muuttamiseen liittyviä tavoitteita autonomisten kriisikeskusten kanssa.

Johnsonin analyysi on kiinnostavaa ja monisävyistä, ja elävästi kirjoitettuna se vakuuttaa lukijansa kirjoittajan perusteellisesta perehtymisestä aihepiiriin ja pitkästä liikkumisesta kentällä. Kenttätö ja tutkijan havainnoima kriisikeskusten ja niiden aktivistien päivittäinen toiminta jää kuitenkin teoksessa melko etäiseksi. Lukija jää kaipaamaan tarkempaa kuvausta kenttätöistä ja sen arjesta. Kuvaukset tutkituista järjestöistä jäävät paikoin lähes maininnoiksi suhteutettuna siihen, että kirjoittaja on viettänyt kullakin paikkakunnalla kuukausia. Tämä voi toki johtua myös monografian tiiviistä rakenteesta – aiemmin julkaistuissa artikkeleissa kirjoittaja on käsitellyt laajemmin yksittäisiä organisaatioita. Lisäksi olisin mielelläni lukenut pohdintaa tutkijan omasta roolista yhdysvaltalaisena feministitutkijana tutkimassa paljolti yhdysvaltalaisen rahoittajien tuella toteutettavaa toimintaa.

Yhtä kaikki Johnsonin teos on kaivattu kokonaisanalyysi siitä, mitä tapahtui venäläisen naisliikkeen ja transnationaalien feministitoimijoiden yhdistäessä

voimansa sukupuolistuneen väkivallan vastaiseen kampanjoi-
tiin. Teos on hieno kontribuutio
globaalin ja lokaalin toiminnan
yhteyksiä käsittelevään politiikan
ja kansalaisaktiivisuuden tutkimuk-
seen. Sen ansiona on myös suku-

puolen nostaminen tutkimuksen
keskiöön; sitä soisi nähtävän
Venäjää käsittelevässä vertaile-
vassa politiikan tutkimuksessa
useamminkin.

Maija Jäppinen

Venäläiset suffragetit

Rochelle Goldberg Ruthchild:
*Equality & Revolution: Women's
Rights in the Russian Empire
1905–1917. Pittsburgh: Univer-
sity of Pittsburgh Press. 356 s.*

Harvoin tieteellinen julkaisu
lähtee liikkeelle niin kutkutta-
vasti kuin Rochelle Ruthchildin
tutkimus venäläisen feminismin
vaiheista vallankumousten vuo-
sina. Kirjoittaja on sijoittanut
ensimmäisen luvun alkulehdelle
kartan, johon on merkitty nais-
ten yhteiskunnallisen toiminnan
kannalta merkittäviä instituutioita
ja tapahtumapaikkoja. Itse teksti
alkaa aikalaiskuvaluksilla maaliskuu-
kuun 1917 naisten suurmielen-
osoituksesta, johon osallistui 400
000 äänioikeutta vaativaa naista
eri yhteiskuntaluokista. Naisten
äänioikeuskysymys Venäjällä
onkin teoksen kantava teema,
sillä kirjoittajan mukaan sen histo-
ria on kerrottu epätäydellisesti
ja jopa virheellisesti. Kirjoittaja
myös kyseenalaistaa olemassa
olevaa tutkimusta naisten äänioi-
keuskysymyksestä länsimaisissa
yhteiskunnissa.

Kronologisesti etenevä, val-
lankumousvuosia käsittelevä
teos alkaa tasa-arvotietoisuuden
lisääntymisen pohdinnalla. Kir-
joittaja tarkastelee muun muassa
julkaisuja, filantrooppista toimin-
taa ja kansainvälisiä yhteyksiä.
Seuraavissa luvuissa tarkastelun
kohteena ovat erinäiset tasa-arvon
tiellä olleet esteet, joita feministit
pyrkivät poistamaan muun muassa
duuman lobbauksella. Yleisen
äänioikeuden toteutu-
minen oli lähellä ensimmäisessä

duumassa 1905, mutta kaksi
päivää ennen ratkaisevaa äänes-
tystä keisari hajotti duuman. Vuo-
den 1908 yleisvenäläistä naisten
kongressia kirjoittaja kutsuukin
ensimmäiseksi naisten parlamen-
tiksi Venäjällä. Sota-ajan kirjoit-
taja käsittelee hyvin lyhyesti.
Sen sijaan hän paneutuu vuoden
1917 tapahtumiin, joista tarjoaa
hyvin yksityiskohtaisen esityk-
sen. Naisten äänioikeudesta eivät
päättäneet bolševikit, vaan päätös
tehtiin suurmielenosoitusten jäl-
keen väliaikaisessa hallituksessa,
ja päätöstä pohjusti laaja-alainen
naisten yhteiskunnallisia oikeuk-
sia vaativa liikehdintä, jollaiseksi
tekijä näkee naisten toiminnan
vallankumouksen vuosina.

Kansalaisvapauksien vaati-
mus oli ollut Venäjällä vuoteen
1905 saakka niin miesten kuin
naistenkin asia. Kun kysymys
äänioikeudesta tuli ajankoh-
taiseksi, kansalaisvapauksien
puolesta taistelleet naiset kokivat
itsensä petetyiksi, sillä naisten
äänioikeus ei ollutkaan selviö
liberaalipuolueiden miesedustajil-
le. Äänioikeuskysymyksestä tuli
näin eri puolueita ja ryhmittymiä
sisäisesti jakava tekijä. Ruthchild
tuo hyvin esiin sen, miten kan-
salaisoikeuksien vaatimus sekä
yhdisti että erotti naisia. Toisinaan
yhteiskuntaluokka ja sukupuoli
nähtiin keskenään ristiriidassa
olevina eron tuottajina. Esimer-
kiksi Aleksandra Kollontai piti
yhteiskuntaluokkaa sukupuolta
merkittävämpänä tekijänä. Hän
hyökkäsikin voimakkaasti niin
sanottuja porvarillisia feministejä
kohtaan pitäen heitä etuoikeu-

tetun luokan edustajina, joiden
toiminta vaarantaisi työväestön
keskinäisen solidaarisuuden.

Ruthchild ottaa porvarillisen
feminismin käsitteen tarkaste-
lunsa kohteeksi. Hän toteaa, että
tähän asti käsitettä porvarillinen
feminismi on käytetty kritiikit-
tömästi. Pilkottuaan käsitteen
osiin kirjoittaja tulee johtopäätök-
seen, jonka mukaan käsite ei ole
analyttinen, vaan ideologinen:
tässä tapauksessa sen tehtävä
oli pönkittää Kollontain ase-
maa sekä myöhemmin osoittaa
bolševikkien edistyksellisyyttä.
Jo aikaisemminkin venäläisen
feminismin historioitsijat, muun
muassa Natalia Puškarjova, ovat
esittäneet puheenvuoroja ns. por-
varillisen feminismin puolesta.
Ruthchildin kirjan jälkeen tämän
käsitteen voinee jättää syrjään.
Venäläisen feminismin voimak-
kaimmat vaikuttajat tulivat libe-
raalin intelligentsijan piiristä.

Ruthchild käyttää käsitettä
feminismi tarkoittamaan naisten
toimintaa asemansa parantami-
seksi ja sukupuolten tasa-arvon
edistämiseksi riippumatta siitä,
miten itse toimijat itseään kul-
loinkin nimittivät (joskin unohtaa
oman määritelmänsä kirjan jälki-
puolikolla). Venäjällä käytetään
mieluummin sellaisia omana ai-
kanaan käytössä olleita käsitteitä
kuin naisten vapautus, naisliike
tai naiskysymys oletettavastikin
siitä syystä, että feminismi käsit-
teenä mielletään yleisesti negatiiviseksi.
Historiallisesti feministit
olivat ei-vasemmistolaisia. Vali-
tun feminismin käsitteen eduksi
on laskettava se, että käsite on
kyllin laaja pitäen sisällään monia
erilaisia tavoitteita ja keinoja ta-
voitteiden saavuttamiseksi. Tämä
puolestaan näkyy suoraan teoksen
materiaalin ja lähestymistapojen
valinnassa. Ruthchildin teoksen
yksi suuri ansio on siinä, että se ei
rajoitu tarkastelemaan organisaa-
tioita ja virallisia julkilausumia ja
niiden vaikutusta ja merkittävyyttä
yhteiskunnassa, vaan naisten